

Kas paveldės Klaipėdos krašto lietuvininkų...

Burvaltės su daržovėmis Šilutės uoste XX a. I-II deš. Fotografas nežinomas. Tokiais laiveliais Šyšos upe į Šilutės turgų pamaro žvejai atplukdydavo parduoti žuvis, plevininkai – šieno, aplinkinių kaimelių gyventojai – daržovių.

Atkelta iš 4 psl.

bet ne vien. Žmonės, kurie myli šį kraštą, nori žinoti, kur gyvena, kieno pastatais naudojasi, ant kieno žemės vaikšto. Atmintis yra pamatas, kurį turime perduoti savo vaikams“, – sako I. Skablauskaitė.

Būtent vaikams Klaipėdos krašto lietuvininkų dvasią, pačios pažintą vaikystėje, jau kelis dešimtmečius perteikia mokytoja V. Galinskienė. Šilutiškių būrelyje, kurį ji išmokė šišioniškių tarmės – ir genetiką Vilniaus universitete studijuojanti Lukrecija Lazaraitytė. Ji džiaugiasi galėdama prisidėti prie nykstančios tradicijos išsaugojimo: „Kai prašo – pasakyk porą žodelių, sakau: *gēr deinikė*, ir visiems įdomu, kad tai reiškia *labą dieną*. Mano tėvai ir draugai stebėjosi, iš manęs pirmą kartą išgirdę. Jei Vilniuje paklausia, ar esu iš Žemaitijos, atsakau: ne, aš – iš Mažosios Lietuvos.“

Vardindama šišioniškių tarmę kalbančius jaunuolius – savo išugdytus šio krašto tradicijos paveldėtojus ir ambasadorius – V. Galinskienė prisimena, kaip vaikystėje *tantė Madlynė* paėmusi už rankos ją vedžiojo po kapelius, pasakodama apie žmones, kurių vardai užrašyti gotišku šriftu.

Iš *tančių ir unkolių, dikčiųum* (labai) dažnai užeidavusių į tėvų *stubikę*, kartu su tarme ji perėmė įsipareigojimą skelbti žinią apie Mažąją Lietuvą: „Dėl

tų žmonių, kol esu, turiu ir kalbėt, pasakoti, nes anei jau nepapasakos.“

Mirus lietuvininkams kartais kartu su jais būdavo palaidojamos ir jų „Miščių knygos“ – pamokslų rinkiniai, vadinami *mišknygėmis*. Taip liuteronų bendruomenė elgdavosi, jei žmogus neturėjo palikuonių. Ir Hugo Šojaus muziejus, ir mokytoja V. Galinskienė turi po tokia knygą...

Daugiau žr.: Vytautas Šilas. Kraštas be savo žmonių. 2015-12-13, www.bernardinai.lt, prieiga internete.

Straipsnis parengtas įgyvendinant Kultūros ministerijos finansuojamą projektą „Pozityvios žinios apie kultūros paveldą“. Projektu siekiama didinti visuomenės susidomėjimą kultūros paveldu ir skatinti įsitraukti į tradicijų puoselėjimą. Straipsnių ciklą sudaro 12 straipsnių apie tradicijas, įtrauktas į Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo konvencijos 20-metį, vis plačiau sklinda žinia apie unikalias mūsų šalyje puoselėjamas tradicijas.

Projektas „Pozityvios žinios apie kultūros paveldą“ yra 2021–2030 m. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės dalis. Ji įgyvendina Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka kartu su Lietuvos nacionaliniu kultūros centru. □

Liūdna žinia

„M.P.“ redakcija gavo žinią, kad 2023 m. gruodžio 5 d. Melbourne mirė Janina Jankevičienė, gimusi 1927 m. gruodžio 20 d. Velionė prieš Kalėdas palaidota Melbourne. □

Mūsų Klubas prarado savo paskutinį „Life Member“ ir finansinį rėmėją Algirdą Dudaitį.

Prisimenam a.a. Algirdą Dudaitį ne vien kaip buvusį Klubą direktorių, bet ir kaip iškilią bei veiklų lietuvių bendruomenės visuomenininką, „Mūsų Pastogės“ nusipelnusį talkininką ir buvusį Australijos Lietuvių Skautų Sąjungos Vadeivą.

Liūdesio valandoje giliai užuojautą reiškiamo a.a. Algirdo Dudaičio giminei ir artimiesiems. Sydnėjaus Lietuvių Klubas

Mirus šviesios atminties veikliam Sydnėjaus lietuvių bendruomenės nariui ir ilgamečiui „Mūsų Pastogės“ pagalbininkui bei rėmėjui

A + Algirdui Dudaičiui,

nuoširdžiai užjaučiame gimines, draugus ir artimuosius.

LB Spaudos Sąjungos Valdyba ir Redaktorė

Dėl naujos URM koordinavimo funkcijos – informacijos teikimo grįžimo į Lietuvą klausimais

Pranešame, kad Užsienio reikalų ministerija, atlikdama diasporos politikos koordinavimo funkciją, nuo 2024 m. sausio mėnesio pradėjo teikti informaciją grįžimo į Lietuvą klausimais grįžtantiems, atvykstantiems ar svarstantiems apie grįžimą Lietuvos diasporos atstovams. Informacija yra teikiama specialiai tam skirtoje interneto svetainėje, telefonu ir elektroniniu paštu.

Vieno langelio principu konsultuojama svarbiausiais su grįžimu ar atvykimu į Lietuvą gyventi, studijuoti, dirbti susijusiais, verslo kūrimo, socialinės paramos, sveikatos apsaugos ir kitais aktualiais klausimais. Informacija grįžtantiems, atvykstantiems ar svarstantiems apie grįžimą pasiekiamo interneto svetainėje adresu www.griztu.lt, konsultacijos taip pat teikiamos el. paštu griztu@urm.lt ir tel. + 370 5 2525 001.

Iki 2024 m. kovo 1 d. – pereinamuoju laikotarpiu – informaciją Lietuvos diasporai grįžimo į Lietuvą klausimai teiks ir Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuro Migracijos informacijos centras „Renkuosi Lietuvą“. Vėliau šios funkcijos Tarptautinės migracijos organizacijos biuras neatliks.

Užsienio reikalų ministerija nuo sausio mėn. ne tik organizuoja aktualios informacijos teikimą, bet ir kartu su institucijomis ir (arba) įstaigomis pagal kompetenciją sprendžia kylančias problemas, planuojant grįžimą ir (re)integruojantis Lietuvoje. Jei pastebite, kad trūksta informacijos ar kyla problemų konkrečiais su grįžimu į Lietuvą susijusiais klausimais, esame pasirengę bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis rengiant atsakymus į aktualiausias klausimus ir sprendžiant kylančias problemas.

Maloniai prašome visus diasporos atstovus, besidomintius grįžimo į Lietuvą galimybėmis, nuo šiol nukreipti į naująjį Užsienio reikalų ministerijos puslapį www.griztu.lt, taip pat nurodyti el. paštu griztu@urm.lt ir tel. + 370 5 2525 001.

Informaciją apie iniciatyvas grįžimo į Lietuvą skatinimo srityje ir pasiūlymus su grįžimu į Lietuvą susijusiais klausimais kviečiame pateikti Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento Grįžimo į Lietuvą skyriui (el. p. grizimas@urm.lt).

Gitana Skripkaitė

Globalios Lietuvos Departamento direktoriaus pavaduotoja

Edita Sabockytė-Skudienė ir Alevtina Ščepanova BILPIN tarptautinėje kūrybinių iniciatyvų programoje

BigCi Invitation

Open Day
Sunday, 11 February 2024, 11am till 4pm

Dear friends

We would like to invite you to BigCi Open Day and introduce you to our current artists-in-residence and their projects.

Lotte Günther, Germany
Lea Kannar-Lichtenberger, Australia
Edita Sabockytė-Skudienė and Alevtina Ščepanova, Lithuania
Anna J. van Stuijvenberg, Netherlands
Jacques Martens, Netherlands

Edita Sabockytė-Skudienė and Alevtina Ščepanova, Lithuania, are colleagues, designers, and associate professors at the Vilnius Academy of Art, working as a duo since 2015. Sustainability principles and ecological approach are of crucial importance in their creative projects, research, and educational activities.

At the Open Day, you will see their works inspired by plants:

1. A lab that embodies the role of a human being, a collector;
2. A bio-object that creates its own shape and texture while growing naturally, whilst the creator and creation cooperate synergistically.

Program

11:00: Exhibition opens

11:45: Rae and Yuri Bolotin Introduction

12:00: Lotte Günther Artist Talk

12:30: Lea Kannar-Lichtenberger Artist Talk

1:00 – 2:00: Lunch, bring food to share

2:00: Edita Sabockytė-Skudienė and Alevtina Ščepanova Artist Talk

2:30: Anna J. van Stuijvenberg Artist Talk

3:00: Jacques Martens Artist Talk

3:30: Lea Kannar-Lichtenberger Poetry Reading

4:00: Exhibition closes

This is a free event. Everyone is welcome.

RaeBolotin
Rae Bolotin
Artistic Director, BigCi

RSVP to: rae@bigci.org is essential

Check www.bigci.org for more information

Address:
BigCi
82 Hanlons Road North, Bilpin,
NSW, 2758

Driving time:
1.5 h from Sydney,
50 min from Katoomba,
30 min from Windsor

Edita Sabockytė-Skudienė ir Alevtina Ščepanova dalyvauja BILPIN tarptautinėje kūrybinių iniciatyvų programoje, BigCi meno rezidencijoje kurvyks parodos atidarymas. 2024 m. vasario 11 d. 11 val.

82 Hanlons Road North, Bilpin NSW 2758, Australia.

Renginys yra nemokamas, bet registracija yra būtina, žemiau nurodytu el. paštu.

RSVP to: rae@bigci.org is essential